

Концеба М. О.

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Бессараб О. В.

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

МІФОЛОГЕМИ В РОМАНІ «БАЛАДА ПРО СПІВОЧИХ ПТАШОК І ЗМІЙ» СЮЗАННИ КОЛЛІНЗ

У статті, спираючись на міфокритичний метод трактування художнього твору, аналізується роман Сюзанни Коллінз «Балада про співочих пташок і змії». Під час написання статті нами розглянуто поняття міфу та його принципи, згідно з якими здійснюється міфокритичний аналіз. Також ми виділяємо фундаментальні міфологеми антиутопічного роману Сюзанни Коллінз. До них ми зараховуємо птахів та змії, а боротьбу між ними ми сприймаємо як конфлікт між добром і злом. У міфології птахи є символом мудрості, знань та здійснення. У романі «Балада про співочих пташок і змії» головними представниками птахів стали Люсі Грей Бейрд та Сеян Плінт, тоді як міфологічні сюжети про змії, що є втіленням підлості та жорстокості, можна представити так: міфи про призначення змії, міфи про божественний культ змії, тотемі міфи про змії та біблійні міфи. У процесі дослідження виявлено, що поклоніння змію (офіолатрія) – найстаріший різновид релігійного поклоніння. До флангу змії ми уналежнюємо Коріолана Сноу та Волумнію Галл. Крім того, нами охарактеризовано головних героїв та події твору. У романі «Балада про співочих пташок і змії» виявлені образи та символи, завдяки яким реалізуються певні міфологічні сюжети. Головними символами у творі є держава Панем (яка налічує 12 дистриктів), столиця Капітолій, церемонія «Жнива», ритуал жертвоприношення «Голодні ігри», гімн держави Панем. Інтертекстуальними образами стали: роза, Коріолан, Волумнія, Сеян, Страбон, Каска, Сатурн, Кронос. Також виділено тематику символічних зображень змії / напівзмії (читаурі, що перекладається як «діти змія»). У міфічних історіях та легендах читаурі поневолили світ, про що свідчать багато древніх та сучасних джерел у всьому світі.

Ключові слова: міф, міфологеми, змії, співочі пташки, Каїн, Кронос, Сатурн, Коріолан.

Постановка проблеми. Творчість видатної письменниці XXI століття Сюзанни Коллінз привертає увагу науковців, критиків та поціновувачів, які, на нашу думку, у своїх розвідках щодо творів авторки вказують на «примітивність» та поверхневність, залишаючи поза увагою художню образність, міфологеми, якими пронизані структура та сюжет кожної її книги. Тому на нашу увагу заслуговує роман-приквел Сюзанни Коллінз «Балада про співочих пташок і змії», який вийшов у 2020 році, малодосліджений науковцями й демонструє авторську інтерпретацію міфологічних сюжетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Імплицитний вияв міфологічних героїв та символів у художніх творах неодноразово викликав інтерес у багатьох науковців, як-от А. В. Запорожченко, В. М. Пивоєв, Я. О. Поліщук, Н. Л. Смірнова, С. М. Телегін, Дж. Б. Дін, П. Сабак, Д. Талботт, що містять загальну характеристику міфопоетики, залишаючи поза увагою творчість авторки.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати міфологеми змії і співочих пташок у романі «Балада про співочих пташок і змії», використовуючи основні засади та методи міфокритики. Для досягнення поставленої мети потрібно реалізувати низку завдань: розглянути основні принципи міфокритики, виявити категорію міфів, використаних авторкою в романі, розкрити основні міфологеми та оглядово охарактеризувати головних героїв.

Виклад основного матеріалу. Згідно з міфокритичною теорією каталізатором міфології є ритуал, із якого був створений міф, а вже пізніше з'являється твір, у якому певний міф зазнає певної авторської трансформації. Деякою мірою міф є об'єднуючою ланкою між ритуалом та літературою [6, с. 35].

Міф є проєкцією сакральної історії та подій, які відбувалися в стародавні часи. Отже, міф говорить, як і реальність, завдяки появі надприродних істот, досягши свого втілення та здійснення

[4, с. 73]. На нашу думку, міф завуальовано розповідає про те, що відбувалося в далекому минулому та які події мали місце бути. У міфах наші пращури розповідають зовсім НЕ божевільні історії, завдяки системі символів, кодованих змістів розкривають реалії дійсності, тому через міф ми долучаємося до витоків існування світу.

Завдяки міфокритичному аналізу ми виділяємо міфологеми, які авторка закодувала в приквелі «Балада про співочих пташок і змії». Основою цього твору є елементи декількох різновидів міфів. Міфологічні елементи мають «родючий» ґрунт для декодування багатьох образів сучасної реальності, адже твір С. Коллінз належить до антиутопії, яка є відправною точкою і пусковим механізмом подій, наслідки яких ми вже незабаром побачимо.

У міфології символічна боротьба між птахами та зміями розпочалась у далекому минулому і відображає конфлікт між темрявою та світлом. Співочі птахи (а саме пересмішники) грають головну та позитивну роль у міфології. Люди вважали, що вони не тільки брали участь у процесі космогенезу, а й виступали в ролі культурних героїв, які були тотемами та прабатьками корінних жителів Америки. Птах був для них мудрим учителем, який навчив їх розмовляти. У племені Шаста пересмішник охороняв мертвих, а жителі плем'я Марікопа вважали його птахом, який може зцілювати. Велика кількість культурологів, літературознавців та етнографів описують птаха як посередника між двома світами та як мудреця.

Наші пращури вивчали та аналізували різні вміння птахів, підтвердження чого можна побачити в багатьох космогонічних міфах, у більшості з яких розповідається, що велике космічне яйце в океан приносить гігантський птах, у деяких міфах – змія [3, с. 152].

Птахи є символом мудрості, інтелекту. Крім того, стародавні римляни мали звичку ворожити за польотом та співом птахів, можливо, це було спробою трактування прихованих знань, до яких, на думку людей, птахи мали доступ. У Меланезії вважалося, що вони переносять послання між землею та небом. Отже, в багатьох міфах співочі птахи є вісниками інформації та мудрості. Саме тому австрійські аборигени ставляться до птахів із великою підозрою та хвилюються, що вони можуть видати ворогам їхні таємниці. Велика кількість міфів та легенд указують на те, що співочі птахи – це символ духовної сили, який впливав і впливає на світогляд людей.

Головні герої та сюжет роману «Балада про співочих пташок і змії» розкривають міфологеми

птахів у зображенні Люсі Грей Бейрд та Сеяна Плінта. *Люсі Грей Бейрд* – «головна пташка» (солістка) в музичній групі «Співочі пташки», її темний колір волосся та карі очі часто порівнюються із пташкою: «Вона завжди ставилася до своєї зовнішності уважно. Без зайвої метушні, і в той же час дбала про те, як виглядає» [12, р. 152]; «У неї був гарний голос, дзвінкий та чистий» [12, р. 27]; «...звичайні правила їй не писані» [12, р. 39]. Одного разу Коріюлан подумав: «Розумна, хитра, смертельно небезпечна дівчина» [12, р. 394]. Звісно, Люсі Грей є небезпечною, особливо для змії, адже вона належить до тієї категорії птахів, що цілком та впевнено можуть убити навіть гадюку, але на сторінках роману, при всій її мудрості, Люсі Грей Бейрд приручає змії та використовує їх у цілях самозахисту. Вона перебуває в повній гармонії з природою, тому відчуває себе вільною.

Сеяна Плінта – це уособлення іншого виду пташок, що розкривається через опис та біографію: «Сором'язливий, ранимий хлопчик із виразними карими очима та світлим волоссям дивився на інших дітей із побоюванням» [12, р. 19]. Як і Люсі, Сеян прагнув свободи. Він відверто був проти поділу людей на касты, ненавидів усією душею жертвоприношення «Голодні ігри», владу Панему: «Не можна морити людей голодом, карати їх ні за що. Не можна забирати в них свободу та життя! Усі люди мають право на життя та право на свободу, і не вам їх забирати! Ні перемога у війні, ні зброя, ні проживання в Капітолії – нічого не дає вам такого права» [12, р. 128]. Сеян уважав Коріюлана своїм братом, а той приніс його в жертву заради власного майбутнього.

Співочі пташки зображуються як чесні, щирі, волелюбні. Противагою пташкам постає «зміїний тераріум». Наші наукові пошуки довели, що міфів та легенд про співочих птахів небагато (порівняно з таємничим світом рептилій). Міфологію про змії можна умовно розділити на декілька груп: міфи про призначення змії, міфи про божественний культ змії, тотемні міфи про змії та біблійні міфи.

Почнемо з давніх-давен, коли у всьому світі існувало загальнопоширене поклоніння зміїним богам («офіолатрія»). Зміїний культ – це найстаріша форма релігійного поклоніння. Священик Джон Батхер Дін у книзі «Поклоніння Змію» досліджує культ змії та доходить такого висновку: «схоже, що жоден народ не був занадто віддаленим географічно або досить релігійно суперечливим, щоб єдина характерна риса забобонів була спільною для всіх, і навіть цивілізовані та вар-

варські народи поклонялися одному божеству – священному змію. У багатьох країнах мало місце поклоніння змію, про що свідчать легенди та міфи від стародавньої історії до сучасної, але всі вони були відображенням гріхопадіння людини в раю, де був замішаний цей змії. Із цього випливає, що найдавніше джерело, яке належить до причини та природи такої поведінки, має бути таким, із якого походять усі інші і яке показує перемогу змія, його тріумф над людиною на стадії невинності, що вводить людську душу в гріх та ставить у принизливе становище, захоплення божеством у вигляді Змія» [13, р. 231].

Про поєднання людини та богів згадується у священних писаннях. Наприклад, у Біблії в Бутті 6:4 констатується: «В ті дні, після того, як сини Божі входили до людських дочок та мали від них дітей, були на землі ісполіни. Це були герої, знамениті з давніх часів» [1, с. 684].

Від кого Єва народила першого сина, Каїна, та хто ж таки винен у людському гріхопадінні. У Бутті 4 сказано: «І пізнав Адам Єву, жінку свою, і вона завагітніла, і породила Каїна, і сказала: Набула чоловіка від Господа» [1, с. 437]. Маємо уточнити, що Адам був звичайною людиною, Єва теж, пояснення цього феномену знаходимо в Сувоях Мертвого моря, де говориться про те, що батьком Каїна був Диявол на ангельське ім'я Самаель (який займає багато «посад»: начальник варти Едема, ангел смерті, 12-крилий змії, князь демонів, змії-спокусник). «...і був він на вигляд як небесні істоти, а не земні, і сказала вона: отримала я людину від ангела Господнього» [7, с. 219]. Каїн прославиться тим, що знищить свого молодшого брата Авеля, як Коріолан Сноу зрадить та вб'є Сеяна, який уважав його братом.

Один з образів, яким користувалися для зображення гібридних династій (які були результатом схрещення) у давні часи, стали люди зі зміїними ногами. Скрізь трапляється символіка напівлюдей-напівзмії, а також протистояння зміям, тобто тим самим Богам. У біблійній міфології (в Одкровенні Іоанна 12:9) Диявол, якому протистоїть людина, описується як Змії: «Дракон був скинутий униз. Цей дракон – старий Змії на прізвисько «Диявол» та «Сатана», який обманує весь світ. Його скинули на Землю, його ангели були скинуті разом із ним» [1, с. 758]. Так майстерно цей старий Змії бреше, що і донині більшість людей, включно з нашим Коріоланом Сноу, служать йому та вірять у справжню доброту його намірів (Доктор Галл (із її любов'ю до рептилій та генної біології) є свого роду «вікарієм» Змія в державі Панем).

Шаман та старійшина племені Зулу, Кредо Мутва, розповідає міфічні історії Африки про те, що Чітаурі (перекладається як «діти змія / пітона») поневолили світ, про що свідчать багато древніх та сучасних джерел у всьому світі [11, р. 72]. Яскравий тому приклад – тематика символічних зображень, що найчастіше трапляються, а саме змії або напівзмії (чітаурі), що пожирають людей (підтвердження того є: автомобільний значок «Альфа-ромео», де великий змії поглинає людину; Кецалькоатль у «Кодексі Теллеріано-Ременсіс» зображується як змії, що їсть людину; статуя Будди Великого Сонця, починаючи з XII століття в Камбоджі, де він сидить на кільцях змії; Давній герб родини Вісконті поч. XII століття є блакитним Змієм на срібному тлі, що пожирає людину) [14, р. 271].

Зображення Змія наявні також у багатьох культурах. Наприклад, статуетки зміїподібних богів (рептильна фігурка «Мати та дитя», приблизно 5 300 до 4 000 рр. до нашої ери) були знайдені в могилах культури Убейд (яка проживала в Месопотамії, передувала Шумерам), зображення та статуї Нагі (що представляють рептилоїдних людей, перевертнів з Індії, Азії); друїди поклонялися богу-змію на ім'я «Х'ю» (HU-MAN → змії (HU) + людина (MAN) = людина-змії); єгиптяни поклонялися фараонам, уважали їх богами та зображували «зміїним» чином (образ кобри з'являється з-під їх головного убору, борода у вигляді черева кобри та головний убір як капюшон кобри).

У Центральній Америці існував Кецалькоатль – бог пернатих змії. Кецалькоатль займав важливе місце в міфології Теотіуакана, а згодом став верховним богом тольтеків, ацтеків та майя (останні шанували його під ім'ям «Кукулькан»). У всій Азії, Японії, Китаї домінуючий символ – дракон, який бере витоки свого походження від культу зміїним богам. Звертаємо увагу, що зміїний культ і досі є актуальним. У своїй книзі «Вбивство реальності» П'єр Сабак пише, що також одним із символів зміїних богів є Велике Око («Всевидяче око»; око бога Гора; ще його називали «Доглядач») [15, р. 294], тому на намисті Таємниць старійшини африканського племені Зулу, Кредо Мутва, на 1-доларовій та 500-гривневій купюрі має місце бути Око, що «наглядає за системою контролю».

Головний герой роману – *Коріолан Сноу*, який потім усе ж таки з благими намірами стане тираном-президентом держави Панем; *родом він зі знатної та видатної капіталістської родини Сноу*, символом якої є *роза*. Будучи юнаком, він має холодні блакитні очі батька, світле волосся, а в старості в нього буде *білосніжна, як сніг, борода...*

Як добросовісний *представник змії*, дуже схожий на свого батька Коріолан – *розважливий, хитрий, лицемірний індивід*, який погоджується та підтримує інтереси Доктора Волумнії Галл. Він упевнений, що люди за своєю суттю дуже жорстокі, тому потребують постійного контролю, без якого настане справжній хаос. На відміну від представників співочих птахів Коріолан зовсім не сприймає та не розуміє сенс музики (яка є втіленням справжньої душевної гармонії, людської свободи та єдності), не бачить глибокого змісту пісень та терпіти не може сойок-пересмішниць (за допомогою генного схрещування штучно створені птахи).

Під керівництвом Доктора Галл Коріолан ігнорує всі благородні «пташині» риси матері та слідує «зміїним (рептильним)» курсом батька, використовуючи його справжній компас та, як нам здається, принципи з генетичної програми ДНК. У думках Коріолана, у льодяній, як сніг, фамілії «Сноу», а також у холонокровній поведінці та його власних переконаннях ми помічаємо, що завдяки зміїній системі та відсутності в код ДНК почуття співпереживання (яке, на нашу думку, ще задовго до народження Коріолана піддалося неминучому знищенню в результаті того самого схрещення між богами та людьми), він розвивається суто в межах рептильного мозку.

У загальному курсі біології говориться, що мозок рептилії (Р-комплекс) – найдрібніша частина людського мозку, яка відповідає за біологічне виживання та управляє примітивними функціями організму; за будовою ця область людського мозку майже ідентична мозку рептилій. Завдяки своїй вузьколобості та самовпевненому оптимізму «Сноу завжди досягають значних висот», Коріолан надалі все ж таки добереться до президентського поста. У межах «правильних думок» та «сприятливого» кола спілкування з наставниками-зміями Сноу впевнений, що діє суто на благо держави.

Держава Панем бере початок від латинського виразу «panem et circenses», що перекладається як «хліба та видовищ»; зображає кристально чистий посил самої держави – влаштувати з подій у жертвоприношенні «Голодні ігри» веселощі та мати з цього «хліб», прибуток (завдяки реальним жертвам та системі тоталізатора (що була запропонована Коріоланом)).

Однак це занадто просто, тому ми маємо ще одне припущення: плоть одних жертв-трибутів символізує хліб (життя) для інших, а для капітолійців – це наче «ментальний» хліб, тобто низькочастотні емоції, які добре налаштовують людей на

потрібний владі лад. Такий символічний канібалізм визначено в древніх писаннях, тобто біблійній міфології, як-от Ісус Христос у Євангелії: «Я хліб живий, що з неба зійшов. Коли хто їсть цей хліб, житиме повік, а хліб, що я дам, є тілом моїм, що я дам за життя світу» [1, с. 893].

Панем має: *Дванадцять Дистриктів* (хвіст зміїної системи) + *Капітолій* (зміїна голова, що контролює систему) = *Уроборос* (міфологічний змії, хвіст якого складає *12 частин* => у романі *12 Дистриктів*; дітей-трибутів: *12 хлопчиків* та *12 дівчат*; *12-поверхневий будинок*, у якому Коріолан Сноу мешкає на останньому поверсі; за К. Г. Юнгом, уроборос символізує темряву та саморуїнування одночасно з родючістю та творчою потенцією => поки співочі пташки втілюють творчу функцію, змії – руйнівну).

Жнива – урочиста церемонія відбору дітей-трибутів на участь у ритуалі *жертвоприношення «Голодні ігри»*; відбувається 4 липня щорічно (тобто в День незалежності США). Самі *Голодні ігри* – це додатковий апарат рептильної системи контролю та сприйняття реальності, де одні – змії, що правлять домінуючи (за правом свого походження), а інші вимушені підкорятися та страждати.

Гімн держави Панем відверто демонструє *добропорядні наміри влади*, але все це лише гарні пісенні слова, що зовсім *не відповідають дійсності*, в якій насправді капітолійці вважають жителів дистриктів справжніми тваринами (отже, заради розваг та власного спокою безжалюдно приносять їх у жертву); своїми діями вони лише опускають людей до рівня тварин, які у межах цієї системи не мають ані прав, ані свобод.

Імена «Коріолан», «Волумнія», «Сеян», «Страбон», «Каска» та назва «Капітолій» дуже відомі в історії, тому ми маємо відсилку до *Римської імперії* (де Папа Римський має титул «вікарій Христа» та по праву носить *корону* з вигравірованою фразою «Vicarius Filii Dei» = *Вікарій Сина Божого*). Однак не забуваємо й про *розу*, що натякає на Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, де *право на престол та корону має кровний наслідник*, як символ знатних династій Ланкастерів та Йорків. Крім того, в міфології *роза* символізує римську богиню любові Венеру, планета якої називається Люцифер («носій світла», «носій зорі»). Наразі, сподіваємось, стає зрозумілим, на яку «світлу любов» здатні кровники династії Сноу.

На нашу думку, це доводить пряме відношення до багатогранної грецької та римської міфології. Отже, планета *Сатурн* – ключ до розуміння того, що

відбувається в приквелі «Балада про співочих птахів та змії», оскільки саме державна влада Панему транслює в суспільство суто енергію Сатурна.

Раніше Рим був відомий як «*Saturnia*» або «*Micmo Saturna*». У римському пантеоні Сатурн був древнім богом, у грецькій міфології його називали **Кронос**; він був сином бога Неба Урана та богині Землі Геї (знов натяк на схрещення небесного та земного). Від «Кронос» має витоки слово «корона» (символ гібридних династій) [16, р. 157].

Капітолійський пагорб (Mont Saturnus = Пагорб Сатурна) – символічно важливе місце для кровних династій, також для них велике значення мають жертвоприношення (особливу роль, як і в романі для влади Панему, відіграє той самий ритуал жертвоприношення «Голодні ігри», що відбувається в Капітолії). Назва «*Капітолійський*» походить від слова «*karutt*», що означає «мертвий», адже нібито колись на пагорбі був знайдений людський череп, тому пагорб назвали Капітолійським. Як бачимо, потім він буде існувати не тільки в Римі, а й у реальному житті, як-от у США, і в антиутопічній державі Панем (яка має «*мертву*» столицю **Капітолій**, де живуть люди лише вищих верств).

Оскільки *Сатурн* – це холодна планета, його називали «Сонце смерті», «Старе Сонце», «Темне Сонце», «Темний Лорд», «Володар Перснів» (мимоволі згадуємо Око рептилії у фільмі «Володар Перснів») та «*Похмурий жнець*» (у нашому випадку це президент держави Панем, який проводить церемонію «*Жнива*»). У книзі «Сатурн, древній Бог Сонця» Девід Талботт стверджує, що протягом історії різні фігури навмисно «відрізняли Сатурн від нашого Сонця, називаючи його найкращим Сонцем, первородним Сонцем, центральним Сонцем» [16, р. 164]. Із цього випливає, що багато (якщо не всі, яких ми знаємо сьогодні) стародавніх Богів Сонця не були богами сонця, адже вони належали до Сатурна, оскільки Сатурн у той час перебував на іншій позиції Сонячної системи. Крім того, треба зазначити, що Сатурн (він же Кронос) зображувався з косою та *білою бородою* (і саме з «косою Сонця Смерті» = «Голо-

дними іграми» та білою бородою перед нами в трилогії Сюзанни Коллінз постане президент Панему, Коріолан Сноу).

Із давніх-давен Сатурн, як і зміїних богів, представлено у вигляді *Ока* та *Уроборосу*, а також як символ негативної сили [16, р. 239]. У римській та грецькій міфології Бога Сатурна (Кроноса) зображували з вигнутим виноградним ножем у руці, який за формою нагадує серп. Однак стародавні римляни вірили, що за часів правління бога Сатурна на землі панував золотий вік, також вони влаштовували на його честь «Сатурналії», дивно, адже за характером Сатурн був похмурим та дуже жорстоким Богом.

«СатУрн» – це найстаріша, «язичницька» вимова імені Сатани (слово «Сатана» з'явилося пізніше). Така назва означає, що той претендував на Ур (Світло), тобто бажав сам стати зіркою, як і Сонце. Свого часу римський Сатурн (що не був Сонцем, але зараховував себе до цієї зірки), як і грецький Бог Кронос, не тільки оскопив батька, а і *пожирав своїх дітей* (через великий страх, що одного дня хтось із них відніме в нього владу → так само влада Панему, «пожирючи» дітей у ритуалі жертвоприношення «*Голодні ігри*», боїться втратити контроль та владу над людьми).

Висновки і пропозиції. Таким чином, ми дійшли висновків, що Сюзанна Коллінз у своєму романі «Балада про співочих пташок і змії» використовує міфологеми змії та співочої пташки в образній системі твору. Головні герої діляться на такі дві групи: змії та співочі пташки. Представником змії є Коріолан Сноу – гібридний пішак у політичній грі держави Панем. Створюючи систему поневоленого контролю, він упевнений, що реалізує власні плани, які насправді були нав'язані його наставниками. Він слідує абсолютно руйнівним шляхом Сатурна (Кроноса), саме тим, яким не встиг пройти його батько. Представники співочих пташок, яких у державі Панем виявилось досить багато, є первинним утіленням людської сутності, яка була замкнена в клітці рептильної системи, що поширює енергетичні хвилі планети Сатурн.

Список літератури:

1. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. Із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена / пер. Івана Огієнка. Київ : Українське Біблійне Товариство, 2011. 1523 с.: іл.
2. Галич О. А. Історія літературознавства. Частина I: зарубіжне літературознавство : Підручник для філологічних спеціальностей. Київ : Шлях, 2006. 208 с.
3. Запорожченко А. В. Сравнительная мифология : учебное пособие. Новосибирск : НГПУ, 2013. 197 с.
4. Пивоев В. М. Мифологическое сознание как способ освоения мира : монография. Петрозаводск : Карелия, 1991. 111 с.

5. Поліщук Я. Поліфункціональність міфу в поезиці модернізму. *Слово і Час*. 2001. № 2. С. 35–45.
6. Смирнова Н. Л. Литературоведение: школы и концепции. Екатеринбург : ГОУ ВПО УГТУ-УПИ, 2009. 109 с.
7. Тексты Кумрана. Вып. 2 / введ., пер. с древнеевр. и араб. и коммент. А. М. Газова-Гинзберга, М. М. Елизаровой и К. Б. Старковой. Санкт-Петербург : Центр «Петербургское Востоковедение», 1996. 440 с. (Серия «Памятники культуры Востока»).
8. Телегин С. М. Философия мифа: Введение в метод мифореставрации. Москва : Община, 1994. 141 с.
9. Турышева О. Н. Теория и методология зарубежного литературоведения : учебное пособие. Москва : Наука, 2012. 160 с.
10. Херт А., Макрэй Дж., Уиллитс Дж. Библейская археология: Ветхий Завет. Свитки Мертвого моря. Новый Завет / пер. с англ. Москва : Российское Библейское Общество, 2016. 112 с.
11. Chidester D. Credo Mutwa, Zulu Shaman: The Invention and Appropriation of Indigenous Authenticity in African Folk Religion. *Journal for the Study of Religion*. ASRSA, 2002. Vol. 15, No 2. P. 65–85.
12. Collins S. The Ballad of Songbirds and Snakes (A Hunger Games Novel). Scholastic Press, 2020. 425 p.
13. Deane J. B. The Worship of the Serpent. BiblioLife, 2009. 284 p.
14. Keber E. Q. Codex Telleriano-Remensis: Ritual, Divination, and History in a Pictorial Aztec Manuscript. University of Texas Press, 1995. 384 p.
15. Sabak P. The Murder of Reality: Hidden Symbolism of the Dragon. Serpentigena Publications, 2010. 491 p.
16. Talbott D. The Saturn Myth. CreateSpace Independent Publishing Platform, 1980. 428 p.

**Kontseba M. O., Bessarab O. V. MYTHOLOGEMS OF SUZANNE COLLINS'S NOVEL
“THE BALLAD OF SONGBIRDS AND SNAKES”**

This article contains the analysis of Suzanne Collins's novel “The Ballad of Songbirds and Snakes” that is based on the mythocritical interpretation method. We consider in the paper the notion of myth and the principles due to which the mythocritical analysis is carried out. We also highlight the fundamental mythologies in the dystopian novel by Suzanne Collins. Here we include birds and snakes, and accept the struggle between them as a conflict between good and evil. In mythology birds symbolize wisdom, knowledge, healing. In the novel “The Ballad of Songbirds and Snakes”, the main representatives of the birds are Lucy Gray Baird and Sejanus Plinth. The mythological legends about snakes, which are the embodiment of meanness and cruelty, can be represented as followed: myths of the snake purpose, myths of the snake divine cult, totem myths of snakes and biblical myths. The paper contains the found information about snake worship (ophiolatria), that is the oldest form of religious worship. In the snake flank we include Coriolanus Snow and Volumnia Gall. In addition, we gave a description of the main characters and actions of the novel. In the novel “The Ballad of Songbirds and Snakes” we distinguished the figures and symbols due to which mythological plots are realized in the novel. The main symbols are the state “Panem” (which has 12 Districts), Capitol, the Reaping ceremony, the human sacrifice “Hunger Games”, the anthem of Panem. The intertextual symbols are: Rose, Coriolanus, Volumnia, Sejanus, Strabo, Casca, Saturn, Cronus. And last, but not least, the paper reveals the theme of symbolic figures of snakes / half-snakes (chitauri, which translates as “children of a snake”). There are the mythical legends and stories, according to which chitauri enslaved the world, and that is demonstrated by many ancient and modern sources all over the world.

Key words: myth, mythologems, snakes, songbirds, Cain, Kronos, Saturn, Coriolanus.